

INTERNI AKT PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

Naručilac	JU „Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola Sarajevo“
Datum izrade	Maj, 2024.godine
Mjesto - lokacija	Armaganuša br. 29, Sarajevo

Na osnovu odredbi Zakona o zaštiti na radu („Službene novine FBiH“ br. 79/20) član 22. tačka d), član 23. stav (1), člana 55. Zakona o radu („Službene novine FBiH“ br.26/16 i 89/18), Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca („Službene novine FBiH“ br.34/21), te Akta o procjeni rizika (broj radnog naloga: P4510/23) izrađenog od strane ovlaštene organizacije Proving d.o.o. Sarajevo od dana 23.10.2023.godine, Školski odbor: Javne ustanove Srednja poslovno – komercijalna i trgovačka škola Sarajevo, na 32. sjedenici, održanoj dana 22.05.2024. godine, donosi:

INTERNI AKT PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

DIO PRVI – OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Internog akta)

- (1) Internim aktom o zaštiti na radu (u daljem tekstu Interni akt) utvrđuje se organizacija provođenja zaštite na radu, pravila prevencije i zaštite, poslovi sa povećanim rizikom, poslovi na kojima se provodi mjera skraćivanja radnog vremena, način utvrđivanja zdravstvenog stanja radnika koji rade na poslovima sa povećanim rizikom i drugih radnika, sredstva i opremu lične zaštite koja pripadaju radniku, te prava, obaveze i odgovornosti radnika za zaštitu na radu i drugih radnika u oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, kao i druga pitanja od značaja za unapređivanje sigurnosti i zaštite u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu (dalje u tekstu: Zakon) i drugim propisima donesenim na temelju Zakona, Kolektivnog ugovora za srednje obrazovanje Kantona Sarajevo, ovoga internog akta i drugih općih akata.
- 2) Internim aktom o zaštiti na radu uređuju se prava, obaveze i odgovornosti poslodavca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu, kao i opća načela prevencije, te sistem pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, čijom primjenom se postiže sprječavanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja i drugih oboljenja u vezi sa radom, kao i zaštita radne okoline, te druga pitanja u vezi sa sigurnošću i zaštitom zdravlja na radu.
- (3) Posebna zaštita se propisuje radi očuvanja duševnog i tjelesnog razvoja mladih, zaštite žena od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva, zaštite lica sa invaliditetom i profesionalno oboljelih lica od daljeg oštećenja zdravlja i umanjenja njihove radne sposobnosti i očuvanja radnih sposobnosti starijih radnika u granicama primjerenim njihovoj životnoj dobi.
- (4) Osnov za izradu akta iz stava (1) ovog člana je akt o **procjeni rizika na mjestu rada** koji sadrži opis procesa rada sa procjenom rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na mjestu rada u radnoj okolini i mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika na najmanju moguću mjeru u cilju poboljšanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.
- (5) U slučaju promjene rizika u procesu rada, poslodavac je dužan da izvrši odgovarajuću izmjenu akta o procjeni rizika iz stava (2) ovog člana.
- (6) Pri izradi internog akta o zaštiti na radu poslodavac je dužan da konsultuje povjerenika za zaštitu na radu.

Član 2. (Direktiva Vijeća 89/391/EEZ)

- (1) **Poslodavac** će u okviru plana razvoja ili posebnog programa mjera zaštite na radu obezbijediti potrebna sredstva za sprovođenje i unapređivanje zaštite na radu i njihovu realizaciju u skladu sa Direktivom Vijeća 89/391/EEZ od 12. juna 1989. godine o uvođenju mjera za podsticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu, koja je preuzeta u pravni poredak Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: **Federacija**) (Član 2. Zakona o zaštiti na radu – Sl. novine FBiH br. 79/20)

Član 3. (Sigurnost i zaštita zdravlja na radu)

Sigurnost i zaštita zdravlja na radu, u smislu ovog internog akta, je osiguranje takvih uslova na radu kojima se u najvećoj mogućoj mjeri sprječava nastanak povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavku za punu fizičku, psihičku i socijalnu sigurnost zaposlenih.

Član 4.

(Lica koja imaju pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu)

(1) Pravo na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ima:

- a) radnik,
- b) lice koje je kod poslodavca na stručnom osposobljavanju,
- c) lice koje se nalazi na prekvalifikaciji, dokvalifikaciji ili stručnom usavršavanju,
- d) učenici i studenti na praktičnoj nastavi,
- e) lice koje učestvuje u javnim radovima,
- f) lice koje obavlja volonterski rad,
- g) lice koje za vrijeme izdržavanja kazne zatvora radi u zatvorskoj radionici, na gradilištu ili na drugim radnim mjestima,
- h) drugo lice koje se zatekne u radnoj okolini radi obavljanja određenih poslova, ako je o njegovom prisustvu poslodavac upoznat.

(2) Sigurnost i zaštitu zdravlja na radu licima iz stava (1) tač. a), b), d), f), i h) ovog člana obezbjeđuje poslodavac, licima iz tačke c) ovog člana obrazovna ustanova, licima iz tačke e) ovog člana organizator radova i licima iz tačke g) ovog člana ustanova za izvršenje kazne zatvora.

Član 5.

(Učešće sindikata)

Sindikat učestvuje u uređivanju i unaprjeđivanju sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu u skladu sa zakonom, propisima donesenim na osnovu zakona i kolektivnim ugovorom.

DIO DRUGI – OPŠI ZAHTJEVI ZA SIGURNE I ZDRAVE USLOVE RADA

Član 6.

(Opšta pravila i mjere zaštite na radu)

(1) Zaštita na radu obuhvata sistem pravila i mjera, a posebno:

- a) pravila i mjere pri projektovanju i izradi sredstava rada,
- b) pravila i mjere pri upotrebi, održavanju, pregledu i ispitivanju sredstava rada,
- c) pravila i mjere koje se odnose na radnike, te prilagođavanje procesa rada njihovom polu, dobi, fizičkim i psihičkim sposobnostima,
- d) načine i postupke osposobljavanja i obavješćavanja radnika i poslodavaca sa svrhom postizanja odgovarajućeg nivoa zaštite na radu,
- e) načine i postupke saradnje poslodavca, radnika i njihovih predstavnika i udruženja, te državnih organa nadležnih za zaštitu na radu,
- f) zabranu stavljanja radnika u nepovoljniji položaj zbog aktivnosti preduzetih radi zaštite na radu,
- g) ostale mjere za sprječavanje rizika na radu, sa svrhom uklanjanja faktora rizika i njihovih štetnih posljedica.

(2) Zaštita na radu kao sistemski organizovano djelovanje sastavni je dio organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom svih mjera zaštite na radu u skladu s opštim načelima prevencije.

(3) Projektovanje, izvođenje i stavljanje u funkciju objekata, tehnoloških procesa i radnih mjesta, izrada, proizvodnja, uskladištenje, ispitivanje, zamjena, instaliranje, korištenje i održavanje sredstava za rad, uvoz i rukovanje sredstvima za rad, opasnim materijama i energijom, vrši se u skladu sa zahtjevima utvrđenim odredbama Zakona o zaštiti na radu (Sl. novine FBiH br. 79/20), tehničkih propisa i razvojem naučno-tehničkih dostignuća.

(4) Opšta pravila i mjere zaštite na radu posebno se odnose na sljedeće zahtjeve: zaštitu od mehaničkih opasnosti, zaštitu od udara električne struje, sprječavanje nastanka požara i eksplozije, osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine, osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora, osiguranje potrebnih puteva za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih lica, osiguranje čistoće, osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka, osiguranje propisane rasvjete, zaštitu od buke i vibracija, zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih

uticaja, zaštitu od fizikalnih, hemijskih i bioloških štetnih uticaja, zaštitu od prekomjernih napora, zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja, te osiguranje prostorija i uređaja za ličnu higijenu.

(5) Usljed vremenskih neprilika kao što su visoke ili niske temperature i sl, kao i u drugim stanjima potrebe ministarstvo može poslodavcima izdati preporuke o provođenju posebnih mjera zaštite, kojima će se spriječiti nastupanje štetnih posljedica po zdravlje radnika. Ukoliko vremenske neprilike ili druga stanja potrebe, usljed kojih su izdate preporuke, potraju duže od pet dana, ministarstvo će obaviti konsultacije sa reprezentativnim udruženjima poslodavaca i radnika za teritorij Federacije.

Član 7.

(Obaveza primjene propisanih mjera zaštite na radu)

(1) Poslodavac koji izrađuje tehničku dokumentaciju za objekte i tehničko-tehnološke procese obavezan je da pri projektovanju objekata i tehničko-tehnoloških procesa primijeni propisane mjere sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, sa naznakom svih rizika i mjera za njihovo otklanjanje.

(2) Poslodavac iz stava (1) ovog člana dužan je da izda ispravu kojom potvrđuje da je projektovanje izvršeno u skladu sa zakonom, odnosno propisima donesenim na osnovu zakona.

(3) Ako u projektovanju objekata i tehničko-tehnoloških procesa učestvuje više poslodavaca iz stava (1) ovog člana, investitor je obavezan da osigura jedinstvenu ispravu.

Član 8.

(Uslovi za upotrebu sredstava za rad)

(1) Radna oprema može se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako su ispunjeni uslovi za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

(2) Sredstva i oprema lične zaštite mogu se staviti u promet, naručiti ili staviti u upotrebu ako pružaju pouzdanu zaštitu od rizika pri radu i ako je to potvrdio proizvođač ili uvoznik uvezenih proizvoda.

(3) Sredstva za rad, koja podliježu obavezi periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, mogu se upotrebljavati samo ako posjeduju zapisnik, odnosno ispravu iz člana 67. stav (1) Zakona o zaštiti na radu („Sl. novine FBiH“ br. 79/20), kojim se dokazuje da pregledana sredstva za rad udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

Član 9.

(Radna oprema)

(1) Radna oprema mora odgovarati radnom procesu koji se obavlja i mora biti na odgovarajući način prilagođena toj svrsi tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika.

(2) Izbor radne opreme i materijala koji se koriste vrši se u skladu sa posebnim uslovima i specifičnostima rada kako bi se otklonili ili smanjili rizici.

Član 10.

(Uputstva za sigurnu upotrebu i rukovanje sredstvima za rad)

(1) Proizvođači i uvoznici radne opreme i sredstava i opreme lične zaštite obavezni su da izdaju ispravu kojom se dokazuje da odgovaraju međunarodnim propisima, tehničkim propisima i propisanim mjerama sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, te daju uputstva za upotrebu i održavanje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.

(2) Proizvođači i uvoznici opasnih materija dužni su da daju uputstvo za sigurnu upotrebu i rukovanje. Uputstvo sadrži identifikacione podatke, podatke o fizičkim, hemijskim i biološkim karakteristikama, stepen opasnosti od požara i eksplozije, opasnosti po zdravlje, o radioaktivnosti, o ekološkim podacima, o posebnim zaštitnim mjerama, o načinu skladištenja i označavanja, o prijenosu i transportu, kao i o postupku otklanjanja opasnih materija (sigurnosni list). Ovi podaci se daju na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, odnosno Federaciji.

Član 11.

(Obaveza pribavljanja potrebne dokumentacije)

Poslodavac ne može staviti u promet ili upotrebu sredstva za rad ili opasne materije prije nego što pribavi dokumentaciju iz člana 16. Zakona o zaštiti na radu (Sl. novine FBiH br. 79/20).

Član 12.

(Izdavanje isprava)

Prilog 2- izvještaj o profesionalnom oboljenju

Obrazac broj 2 – Izvještaj o profesionalnom oboljenju

Redni broj	Pitanje	Odgovor popunjava podnosilac izvještaja
I OPĆI PODACI O POSLODAVCU		
1.	Naziv poslodavca – za poslodavca pravno lice Ime i prezime – za poslodavca fizičko lice	
2.	Šifra obveznika	
3.	Vrsta, grana i šifra djelatnosti poslodavca	
4.	Adresa poslodavca: ulica i broj, mjesto, općina, kanton	
II PODACI O RADNIKU ZA ZAŠTITU NA RADU KOD POSLODAVCA		
5.	Ime i prezime	
6.	Stručni ispit (broj i datum uvjerenja o položenom stručnom ispitu za obavljanje poslova radnika za zaštitu na radu)	
III PODACI O RADNIKU KOD KOJEG JE NASTALO PROFESIONALNO OBOLJENJE - OBOLJELOG OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA, TE O RADNOM MJESTU, POSLOVIMA I VREMENU KOJE JE OBOLJELI OD PROFESIONALNOG OBOLJENJA PROVEO NA RADU NA TIM POSLOVIMA		
7.	Ime (ime oca) prezime	
8.	Jedinstveni matični broj	
9.	Pol (muški, ženski)	
10.	Rođen/a (dan, mjesec i godina)	
11.	Prebivalište (ulica i broj, mjesto, općina i kanton)	
12.	Mjesto rada (naziv mjesta, općina i kanton)	
13.	Zanimanje radnika	

Isprave iz člana 10. st. (2) i (3) i člana 16. stav (1) Zakona o zaštiti na radu (Sl. novine FBiH br. 79/20) može izdati i ovlaštena organizacija za zaštitu na radu.

Član 13.

(Zabrana davanja finansijske naknade)

Poslodavci ne mogu dati finansijsku ili drugu naknadu radnicima u zamjenu za ispunjavanje zahtjeva standarda sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

DIO TREĆI – ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE NA RADU

Poslodavac je dužan organizovati poslove zaštite na radu, vodeći računa o tehničko-tehnološkom procesu rada, broju radnika, broju lokacija odvojenih radnih jedinica, opasnostima i rizicima po zdravlje radnika.

Član 14.

(Način obavljanja poslova iz oblasti zaštite na radu)

(1) Škola zapošljava ukupno 46 uposlenika, od čega je 37 žena, 9 muškaraca, jedno lice sa invaliditetom, maloljetnika nema.

(2) Škola nema utvrđenih radnih mjesta sa povećanim rizikom te će na osnovu Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja poslova zaštite na radu kod poslodavca (Sl. novine FBiH 34/21) poslove zaštite na radu obavljati sama i imenovati najmanje jednog zaposlenog radnika koji ima najmanje srednju stručnu spremu-IV stepen tehničkog usmjerenja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima zaštite na radu ili najmanje jednog radnika koji ima visoku stručnu spremu-VII stepen ili visoko obrazovanje prvog ciklusa Bolonjskog sistema studiranja (koji se vrednuje sa najmanje 180, odnosno 240 ECTS bodova) iz grupacije tehničkih ili drugih nauka koje odgovaraju djelatnosti poslodavca, sa najmanje jednom godinom radnog iskustva u struci.

(3) Za provođenje mjera za sprječavanje, otklanjanje i smanjenje rizika koje su propisane u Aktu o procjeni rizika odgovoran je poslodavac neposredno ili preko lica koje obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca.

Član 15.

(Obaveza osiguranja preventivnih mjera)

(1) Poslodavac je obavezan da prilikom organizovanja rada i radnog procesa osigura preventivne mjere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, kao i potrebna materijalna sredstva za njihovu primjenu.

(2) Poslodavac je dužan da osigura preventivne mjere prije početka rada radnika, u toku rada, kao i kod svake izmjene tehnološkog postupka, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se osigurava najveća sigurnost i zaštita zdravlja na radu, zasnovana na primjeni propisa iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnih odnosa, tehničkih propisa i standarda, propisa iz oblasti zdravstvene zaštite i dr.

(3) U slučaju kada poslodavac, u skladu sa članom 33. Zakona angažuje ovlaštenu organizaciju za zaštitu na radu, to ga neće osloboditi odgovornosti utvrđene u stavu (1) ovog člana.

Član 16.

(Načela u provođenju mjera zaštite na radu)

Poslodavac provodi mjere zaštite na radu poštujući sljedeća opća načela prevencije:

- a) procjene rizika,
- b) izbjegavanja rizika,
- c) sprječavanja rizika,
- d) otklanjanja rizika na njihovom izvoru,
- e) prilagođavanja rada i mjesta rada radniku naročito u pogledu izbora opreme za rad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se izbjegla jednoličnost u radu u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje radnika,
- f) prilagođavanja tehničkom napretku,
- g) zamjene opasnih tehnoloških procesa ili metoda rada bezopasnim ili manje opasnim,
- h) zamjene opasnih materija bezopasnim,
- i) utvrđivanja jedinstvenih preventivnih mjera s ciljem međusobnog povezivanja tehnologije, organizacije rada, uslova rada, socijalnih odnosa i uticaja faktora vezanih za radnu okolinu,

- j) davanja prednosti zajedničkim mjerama zaštite pred pojedinačnim,
- k) odgovarajućeg osposobljavanja i obavještanja radnika.

Član 17.

(Obaveze poslodavca)

Poslodavac je dužan da:

- a) organizuje poslove sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
- b) vrši procjenu rizika za svako radno mjesto i utvrđuje poslove sa povećanim rizikom, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom,
- c) omogućiti radniku da se prije stupanja na rad upozna sa mjerama sigurnosti i zaštite na radu,
- d) donese interni akt o zaštiti na radu,
- e) obavještava radnike, sindikat i povjerenika za zaštitu na radu o uvođenju novih tehnologija i sredstava za rad, te opasnostima i štetnostima po zdravlje radnika i izdaje uputstva za siguran rad,
- f) osigurava da planiranje i uvođenje novih tehnologija bude predmet savjetovanja sa radnicima i/ili njihovim povjerenikom za zaštitu na radu u vezi sa posljedicama po sigurnost i zdravlje izazvanih izborom opreme, uslova rada i radne okoline,
- g) osposobljava radnike za siguran rad,
- h) osigurava radnicima sredstva i opremu lične zaštite i njihovo korištenje,
- i) osigurava periodične ljekarske preglede radnika koji rade na poslovima na kojima postoje povećani rizici po zdravlje i preduzima mjere za sprječavanje nastanka invaliditeta i profesionalnih oboljenja radnika,
- j) osigurava periodične preglede sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite pri radu, u skladu sa tehničkim standardima,
- k) osigurava periodične preglede i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklima u radnoj okolini,
- l) osigurava periodične preglede i ispitivanja sredstava rada i opreme, radnih i pomoćnih prostorija i sredstava i opreme lične zaštite, koji ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, na način, po postupku i u rokovima utvrđenim općim aktom,
- m) provodi mjere zaštite od požara u skladu sa posebnim propisima,
- n) provodi mjere za osiguranje prve pomoći,
- o) unaprjeđuje sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,
- p) obavještava nadležnu inspekciju rada o svakom smrtnom slučaju, nesreći koja je zadesila jednog ili više radnika, teškoj povredi, profesionalnom oboljenju, svakoj pojavi ili bolesti koje pogađaju više od jednog radnika i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu,
- r) obavještava nadležnu inspekciju o početku i završetku radova na izgradnji, montaži, zamjeni opreme, remontu i rekonstrukciji objekata.

Član 18.

(Radnik za zaštitu na radu)

U JU "Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola" Sarajevo, Armaganuša br.29 aktom o procjeni rizika na radnim mjestima (broj radnog naloga: P4510/23) izrađenog od strane ovlaštene organizacije Proving d.o.o. Sarajevo od dana 23.10.2023.godine utvrđeno je da ne postoje radna mjesta sa povećanim rizikom, te prema tome, a uskladu sa Zakonom poslodavac nije dužan odrediti radnika za zaštitu na radu.

Član 19.

(Povjerenik za zaštitu na radu)

- (1) Kod poslodavca koji zapošljava 30 ili više radnika, radnici biraju ili imenuju povjerenika za zaštitu na radu. Broj povjerenika, izbor i njihov mandat utvrđuju se u skladu sa propisom o vijeću zaposlenika, vodeći računa o zastupljenosti svih dijelova procesa rada.
- (2) Pod uvjetima iz stava (1) ovog člana, povjerenika za zaštitu na radu imenuje sindikat, ukoliko povjerenika nisu izabrali radnici iz stava (1) ovog člana.
- (3) Imenovani povjerenik za zaštitu na radu iz stava (2) ovog člana ima ista prava i obaveze kao i izabrani povjerenik radnika.
- (4) Povjerenik za zaštitu na radu će biti izabran ili imenovan bez obzira na broj radnika ako to zahtijevaju uvjeti rada (povećana opasnost za sigurnost i zdravlje radnika, rad na izdvojenim mjestima i sl.).

- (5) Povjerenik za zaštitu na radu mora imati odgovarajuću stručnu spremu i radno iskustvo.
- (6) Vijeće uposlenika, sindikat ili radnici ne moraju da odaberu povjerenika za zaštitu na radu.

Član 20.

(Prava i dužnosti povjerenika zaštite na radu)

- (1) Povjerenik zaštite na radu ima pravo da:
 - a) dobije informacije o uvjetima rada, analizama povrede na radu, profesionalnom oboljenju i bolesti u vezi sa radom, nalazima i preporukama inspekcijskih organa,
 - b) zahtjeva od poslodavca da preduzme odgovarajuće mjere i dostavi mu prijedloge za ublažavanje rizika i otklanjanja izvora opasnosti,
 - c) informiše radnike o provođenju mjera zaštite na radu,
 - d) zahtjeva inspekcijski pregled ako smatra da mjere koje je preduzeo poslodavac nisu primjerene cilju po kojem treba osigurati sigurne i zdrave uvjete rada i iznese svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda,
 - e) prisustvuje inspekcijskim pregledima i/ili iznese svoja zapažanja u toku inspekcijskog pregleda,
 - f) pristustvuje inspekcijskim pregledima i/ili dostavi svoja zapažanja u toku inspekcijskih pregleda.
- (2) Za vrijeme obavljanja poslova utvrđenih ovim zakonom, povjerenik za zaštitu na radu iz reda zaposlenih ima pravo na naknadu plaće u visini plaće koju bi ostvario da je radio na poslovima za koje je zaključio ugovor o radu.
- (3) Povjerenik za zaštitu na radu poslove utvrđene Zakonom i Internim aktom može obavljati najviše šest sati sedmično.
- (4) Poslodavac osigurava povjereniku za zaštitu na radu potrebna sredstva da može ostvariti svoje funkcije koje proizilaze iz Zakona i Internog akta.
- (5) Povjerenik za zaštitu na radu ne može biti doveden u nepovoljan položaj u odnosu na druge radnike, zbog svojih poslova vezanih za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 21.

(Prava i dužnosti radnika)

- (1) Radnik ima pravo na sigurne i zdrave uslove rada.
- (2) Radna okolina i sredstva za rad moraju, s obzirom na prirodu posla, biti sigurni za radnike i ne smiju ugroziti njihovo zdravlje.
- (3) Radnici su, naročito, dužni:
 - a) da se pridržavaju utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,
 - b) da pravilno upotrebljavaju sredstva za rad i opremu, opasne materije i druga sredstva proizvodnje u skladu sa uputstvima proizvođača i uputstvima za siguran rad koja daje poslodavac,
 - c) da pravilno upotrebljavaju sredstva i opremu lične zaštite koja su im dodijeljena i da ih nakon upotrebe vraćaju na mjesto na kojem se čuvaju,
 - d) ne smiju samovoljno isključiti, modifikovati, promijeniti ili ukloniti sigurnosni uređaj koji je instaliran, posebno ne mašinu, uređaj, alat, pogon ili objekat i takav uređaj moraju pravilno upotrebljavati,
 - e) da odmah obavijeste poslodavca i/ili radnika za zaštitu na radu o svakoj pojavi na poslu za koju postoji opravdana sumnja da predstavlja opasnost po sigurnost i zdravlje kao i o nedostacima u postupcima zaštite,
 - f) da obavijesti lice odgovorno za to radno mjesto i/ili poslodavca o povredama koje su zadobili,
 - g) da sarađuju sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera ili zahtjeva koje je naredio inspektor rada,
 - h) da sarađuje sa poslodavcem i/ili radnikom za zaštitu na radu u provođenju mjera koje će obezbijediti da radna okolina i uslovi rada budu sigurni i ne predstavljaju rizik po sigurnost i zdravlje u okviru njihovog radnog mjesta,
 - i) obavljaju periodične ljebarske preglede u terminima po zahtjevu poslodavca,
 - j) da daju sve podatke i informacije koje traže inspektori rada.
- (4) Radnik koji se ne pridržava utvrđenih pravila sigurnosti i zaštite zdravlja na radu i propisanih obaveza u smislu Zakona čini težu povredu radne obaveze u skladu sa kolektivnim ugovorom, odnosno općim aktom poslodavca.
- (5) Obaveze radnika u području sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ne utiču na obaveze i odgovornosti poslodavca iz Zakona.

(6) Radnik je dužan da obavlja posao u skladu sa svojom stručnom spremom i završenom obukom, kao i uputstvima koja daje poslodavac, tako da ne izlaže sebe ili druga lica na koja mogu uticati njegove aktivnosti ili nepažnja u toku procesa rada, opasnostima od povrede na radu ili profesionalnog oboljenja.

Član 22.

(Prekršaj radnika)

Radnik čini prekršaj ako :

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane zakonom, podzakonskim aktima, tehničkim normama, ugovorom o radu i odredbama ovog Pravilnika,
- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu;
- ne pristupi osposobljavanju za rad na siguran način, te praktičnom osposobljavanju za samostalan rad na siguran način ili ne pristupi provjeri znanja za samostalan rad na siguran način;
- odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži poslodavac ili odgovorno lice za sigurnost i zaštitu na radu radi sigurnosti i zaštite zdravlja;
- ne prekine rad kada su mu direktno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu;
- ako odmah ne prijavi povredu na radu (na random mjestu, na službenom putu, ili na putu od kuće do posla i obratno);
- ne obavi u terminu liječnički pregled kod specijaliste medicine rada na koji ga uputi odgovorno lice za obavljanje poslova sigurnosti i zaštite zdravlja na radu;
- radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika;
- ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima ili zaštitnim napravama;
- ne koristi se ličnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen „Procjenom procjenom rizika“;
- ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputa iz zaštite na radu;
- odbije udaljiti se s mjesta rada ili iz Škole kada je zatečen da radi pod uticajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti;
- odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti;
- odbije provjeru alkoholiziranosti putem alkometra da li radi pod utjecajem alkohola;
- tokom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca;

Član 23.

(Postupanje u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje radnika)

(1) Radnik ima pravo da odbije da radi ako smatra da mu prijeti neposredna opasnost po život i zdravlje i dužan je da o tome odmah obavijesti svog neposrednog rukovodioca i/ili imenovanog radnika za zaštitu na radu, nadležnog inspektora rada i predstavnika radnika.

(2) Po prijemu obavijesti iz stava (1) ovog člana nadležna inspekcija rada obavezna je da odmah izvrši uviđaj na licu mjesta i naredi da se provedu odgovarajuće mjere zaštite odnosno zabrani rad dok se mjere ne provedu ili obavijesti radnika iz kojih razloga njegov zahtjev nije osnovan.

(3) Radnik iz stava (1) ovog člana koji se udaljio sa radnog mjesta, ne smije snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu, osim u slučaju ako poslodavac dokaže da se radnik neopravdano udaljio sa radnog mjesta.

DIO ČETVRTI – PRAVILA PREVENCIJE I ZAŠTITE

Član 24.

(Obaveza utvrđivanja uslova rada i zahtjeva u pogledu sposobnosti radnika)

(1) Poslodavac je dužan da za sve poslove u tehničko-tehnološkom procesu rada utvrdi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti radnika koji će te poslove obavljati.

(2) Radnik ne može zasnovati radni odnos ukoliko prethodno nije utvrđeno da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

(3) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti radnika iz stava (2) ovog člana utvrđuju se na osnovu ljekarskog uvjerenja izdatog od strane odjeljenja za medicinu rada i zdravstvenu zaštitu radnika ovlaštene zdravstvene ustanove.

(4) Zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti pripadnika oružanih snaga i policijskih službenika utvrđuju se zdravstvenim pregledom koji organizuje poslodavac.

Član 25.

(Osposobljavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno premještaja na druge poslove, prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, kao i kod promjene procesa rada koji može prouzrokovati promjenu mjera za siguran i zdrav rad.

(2) Poslodavac je dužan da radnika u toku osposobljavanja za siguran i zdrav rad, upozna sa svim vrstama rizika na poslovima na koje ga raspoređuje i o preduzetim konkretnim mjerama sigurnosti i zaštite na radu, u skladu sa aktom o procjeni rizika.

(3) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad mora biti prilagođeno specifičnostima njegovog radnog mjesta.

(4) Poslodavac će u ovu svrhu angažovati ovlaštenu organizaciju.

Član 26.

(Zabrana samostalnog rada)

(1) Radnici ne mogu biti raspoređeni na radna mjesta na kojima će samostalno obavljati poslove prije nego što steknu znanja iz člana 46. Zakona.

(2) Poslodavac kod kojeg rad obavljaju radnici drugog poslodavca mora osigurati da ti radnici budu upoznati sa mjerama zaštite na radu i zdravstvenim rizicima na radu.

(3) Osposobljavanje radnika iz člana 46. Zakona mora se obavljati u toku radnog vremena i ne smije izazvati troškove za radnika.

Član 27.

(Provjera osposobljenosti za siguran i zdrav rad)

(1) Osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad, poslodavac obavlja teorijski i na praktičan način.

(2) Provjera teorijske i praktične osposobljenosti radnika za siguran i zdrav rad obavlja se na radnom mjestu.

(3) Periodične provjere osposobljenosti za siguran i zdrav rad radnika koji radi na poslovima sa povećanim rizikom vrši se na način, u roku i po postupku utvrđenom aktom o procjeni rizika.

(4) Poslodavac će u ovu svrhu angažovati ovlaštenu organizaciju za osposobljavanje radnika za siguran rad po osnivanju radnog odnosa, te se neće vršiti periodične provjere osposobljenosti za siguran rad radnika, obzirom na to da je aktom o procjeni rizika utvrđeno da kod Poslodavca ne postoje radna mjesta sa povećanim rizikom.

Član 28.

(Teorijsko i praktično osposobljavanje)

(1) U toku osposobljavanja iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, radnik se upoznaje naročito sa:

a) tehničko-tehnološkim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima svog radnog mjesta,

b) opasnostima koje ugrožavaju sigurnost i zdravlje na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija,

c) mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i provode,

d) upotrebom odgovarajućih sredstava rada i odgovarajuće opreme i sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu,

e) pravima i dužnostima u provođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja tih propisa i mjera,

f) pružanjem prve pomoći,

g) organizacijom sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

h) korištenjem protivpožarnih aparata,

i) odredbama ovog zakona.

(2) Osposobljavanje radnika iz stava (1) ovog člana poslodavac može obaviti ako ima zaposlena lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

(3) Ako poslodavac nije u mogućnosti da izvrši osposobljavanje radnika u smislu stava (1) ovog člana, te poslove povjerit će ovlaštenoj organizaciji iz člana 64. Zakona.

Član 29.

(Zabrana prouzrokovanja finansijskih obaveza za radnike)

Mjere zaštite koje provodi poslodavac i koje se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu ne smiju radnicima prouzrokovati finansijske obaveze.

Član 30.

(Obaveze poslodavaca pri obavljanju djelatnosti na istom mjestu rada sa više poslodavaca)

U slučaju kada više poslodavaca obavlja djelatnost na istom mjestu rada, obavezni su da:

- a) sarađuju, vodeći računa o prirodi djelatnosti, u cilju provođenja odredaba o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu,
- b) usklađuju aktivnosti, vodeći računa o prirodi poslova, u cilju zaštite radnika i sprječavanju rizika na radu,
- c) obavijeste jedni druge o rizicima na radu,
- d) obavijeste radnike i/ili njihove predstavnike o rizicima na radu.

Član 31.

(Prva pomoć, protivpožarna zaštita, evakuacija radnika, ozbiljna i neposredna opasnost)

(1) Poslodavac je dužan da:

- a) preduzme potrebne mjere za prvu pomoć, protivpožarne mjere i mjere za evakuaciju radnika, prilagođene prirodi aktivnosti i veličini preduzeća, odnosno poslovanja,
- b) uspostavi potrebne veze sa specijalizovanim službama, posebno u pogledu prve pomoći, hitne zdravstvene zaštite, spašavanja i protivpožarne zaštite.

(2) Za provođenje odredaba iz stava (1) ovog člana poslodavac će odrediti radnike koji će provoditi mjere prve pomoći, protivpožarne zaštite i evakuacije radnika.

(3) Broj radnika iz stava (2) ovog člana, njihovo osposobljavanje i oprema kojom raspolažu moraju odgovarati veličini i/ili posebnim opasnostima u pravnom licu, odnosno poslovanju.

Član 32.

(Obaveze poslodavca u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti)

(1) Poslodavac je dužan da:

- a) upozna sve radnike koji su ili bi mogli biti izloženi ozbiljnoj i neposrednoj opasnosti o riziku koji postoji kao i mjerama koje su preduzete ili koje će se preduzeti u pogledu zaštite, što je prije moguće,
- b) preduzme mjere i izda uputstva kako bi se omogućilo radnicima da u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti prekinu s radom i/ili odmah napuste radno mjesto i pređu na neko sigurno mjesto,
- c) ne traži od radnika da nastave rad u situaciji kada još uvijek postoji ozbiljna i neposredna opasnost, osim u izuzetnim slučajevima kada postoji ozbiljna i neposredna opasnost po sigurnost više ljudi i širu okolinu.

(2) Radnici koji u slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti napuste svoje radno mjesto i/ili opasno područje ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

(3) U slučaju ozbiljne i neposredne opasnosti po vlastitu sigurnost ili sigurnost drugih lica, radnici koji nisu u mogućnosti stupiti u vezu sa neposrednim rukovodiocem, obavezni su preduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja su im na raspolaganju, da bi se izbjegle posljedice te opasnosti, pod uslovom da te mjere ne smiju biti u očitom neskladu sa opasnošću.

(4) Zbog preduzimanja mjera iz stava (3) ovog člana radnici ne smiju snositi negativne posljedice u smislu propisa o radu.

Član 33.

(Obavješćavanje radnika)

(1) Poslodavac je dužan radnicima i/ili njihovim predstavnicima davati odgovarajuća pisana uputstva koja se odnose na rizike po sigurnost i zdravlje sa zaštitnim i preventivnim mjerama koje se preduzimaju za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.

(2) Uputstva iz stava (1) ovog člana moraju biti istaknuta na mjestu rada.

(3) Izuzetno, kada prijeti iznenadna opasnost po život i zdravlje, uputstvo iz stava (1) ovog člana poslodavac može dati usmeno.

(4) Uputstva iz stava (1) ovog člana daju se svim radnicima uključujući i radnike drugih poslodavaca koji obavljaju poslove kod poslodavca.

Član 34.

(Pisana obavijest o rezultatima procjene rizika)

Poslodavac je dužan osigurati da zaposlena žena za vrijeme trudnoće i dojenja, radnik mlađi od 18 godina života i radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću, i pored osposobljavanja za siguran i zdrav rad, budu u pisanoj formi obaviješteni o rezultatima procjene rizika na radnom mjestu i o mjerama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu.

Član 35.

(Savjetovanje i uključivanje radnika i njihovih predstavnika)

Poslodavac se savjetuje sa radnicima i/ili njihovim predstavnicima i omogućava im da učestvuju u raspravama o svim pitanjima u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu. Posebno im omogućava da učestvuju u:

a) raspravama i odobravanju svih mjera u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

b) svakoj mjeri koja može značajno uticati na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu,

c) imenovanju radnika koji će obavljati poslove vezane za obezbjeđenje zdravih i sigurnih uslova rada, prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju radnika,

d) angažovanju, tamo gdje je potrebno, ovlaštenih organizacija za zaštitu na radu,

e) planiranju i organizovanju osposobljavanja radnika u oblasti zaštite na radu.

Član 36.

(Znakovi upozorenja na opasnost)

(1) Poslodavac je dužan na mjestima rada, na sredstvima za rad i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove upozorenja na opasnost i znakove općih obavješćavanja, u skladu sa posebnim propisima.

(2) Ako znakovi upozorenja na opasnost nisu dovoljni za efikasno obavješćavanje, poslodavac je dužan trajno postaviti pisana uputstva o uslovima i načinu korištenja prostora, prostorija, sredstava rada, opasnih materija i opreme.

Član 37.

(Obavješćavanje predstavnika radnika i sindikata)

(1) Poslodavac je dužan da najmanje dva puta godišnje izvesti povjerenika za zaštitu na radu, vijeće zaposlenika i sindikat o rizima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje je preduzeo i koje će preduzeti u pogledu zaštite što je prije moguće.

(2) Osim redovnog obavješćavanja iz stava (1) ovog člana, poslodavac ima obavezu da obavještava i da se savjetuje sa predstavnicima radnika ili radnicima nakon smrtne, grupne ili teške povrede na radu, utvrđenog slučaja profesionalnog oboljenja, kao nalaza nadležne inspekcije rada kojim je utvrđen nedostatak u primjeni mjera zaštite na radu.

Član 38.

(Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite)

(1) Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu obavljaju se radi provjere ispunjenosti sigurnosno-zdravstvenih zahtjeva i provođenja propisanih mjera zaštite na radu, te radi otkrivanja i otklanjanja nedostataka koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje radnika koji rukuju sredstvima za rad i sredstvima i opremom lične zaštite, kao i drugih radnika u radnoj okolini.

(2) Periodični pregledi i ispitivanja sredstava za rad koja se prvi put puštaju u rad, vrše se prije puštanja u rad, a naredni pregledi i ispitivanja vrše se najmanje jednom u tri godine, ako posebnim propisom nisu određeni drugi rokovi i ako ne dođe do izmjenjenih uvjeta.

(3) Periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad i sredstava i opreme lične zaštite, električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu može vršiti

ovlaštena organizacija koja ima dozvolu Federalnog ministarstva rada i socijalne politike (u daljem tekstu Ministarstva), za obavljanje te vrste posla.

Član 39.
(Utvrđena sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu)

Red.broj	Sredstva i oprema lične zaštite	OPIS
1.	Klompe (protu-klizne)	Zaština obuća za noge prilikom održavanja škole i školskog prostora.
2.	Uniforme	Zaštita tijela prilikom održavanja škole i školskog prostora.
3.	Jakne	Zaštita dijelova tijela.
3.	Cipele	Zaštita nogu.
4.	Rukavice	Zaštita ruku.

Član 40.
(Periodični pregledi i ispitivanja ostalih sredstava za rad)

Periodični pregledi i ispitivanja sredstvava za rad koja ne podliježu obaveznim periodičnim pregledima i ispitivanjima, vrši se na način, po postupku i rokovima utvrđenim općim aktom poslodavca, u skladu sa uputstvima proizvođača, standardima i tehničkim propisima. Periodičnim pregledima i ispitivanjima ne podliježu kućanski aparati namijenjeni korištenju u domaćinstvu, audio i video oprema, oprema za informacijsku tehnologiju te uobičajna kancelarijska oprema.

Član 41.
(Periodični pregledi i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama)

(1) Poslodavac je obavezan ispitivati radnu okolinu, odnosno procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizičkim, hemijskim i biološkim štetnostima na radu.

(2) Periodičnim pregledima i ispitivanjima fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama utvrđuje se da li mjesta rada i radna okolina ispunjavaju uvjete koji neće dovesti do nastanka profesionalnih oboljenja i oštećenja zdravlja radnika, odnosno utvrđuje se da li su koncentracije štetnosti u granicama dozvoljenim važećim propisima o standardizaciji u BiH i drugim važećim propisima.

(2) Periodični pregledi i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama vrše se u roku od tri godine, računajući od prethodno izvršenog pregleda i ispitivanja, ako posebnim propisom nisu određeni drugi rokovi.

(3) Periodični pregledi i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе u novoizgrađenim radnim i pomoćnim prostorijama vrši se odmah nakon početka radnog procesa i kada nastanu uvjeti zbog kojih je ispitivanje obavezno, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana početka radnog procesa.

Član 42.
(Angažovanje ovlaštene organizacije za obavljanje stručnih poslova)

(1) Ovlaštena organizacija koja ispunjava kadrovske, organizacijske i tehničke uvjete federalni ministar rada i socijalne politike izdaje dozvolu za obavljanje sljedećih stručnih poslova:

- a) periodičnih pregleda i ispitivanja fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i mikroklimе,
- b) periodičnih pregleda i ispitivanja sredstava za rad, sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, električnih i gromobranskih instalacija na objektima na kojima se primjenjuju mjere zaštite na radu,
- c) osposobljavanje radnika za siguran i zdrav rad,
- d) procjenu rizika na mjestima rada i radne okoline.

(2) O izvršenim periodičnim pregledima i ispitivanjima ovlaštena organizacija sačinjava zapisnik o stručnom nalazu na osnovu kojeg izdaje ispravu. Zapisnik i isprava sadrži rezultat mjerenja i ispitivanja

i konstataciju da li pregledana sredstava za rad i sredstva i oprema za ličnu zaštitu na radu udovoljavaju propisima donesenim na osnovu zakona.

DIO PETI – ZDRAVSTVENI NADZOR

Član 43.

(Pravo radnika na specifičnu zdravstvenu zaštitu/medicinu rada)

- (1) Radnik ima pravo na zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi sa radom.
- (2) Poslodavac je dužan da zdravstvenim radnicima, koji pružaju usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada, osigura pristup u sve radne prostorije i prostore.

Član 44.

(Poslovi specifične zdravstvene zaštite/medicine rada)

Ovlaštena zdravstvena ustanova, pored poslova utvrđenih propisima o zdravstvenoj zaštiti, može obavljati i sljedeće poslove:

- a) daje savjete poslodavcu o unaprjeđivanju zaštite zdravlja, sigurnosti, higijene rada, ergonomiji i zaštitnim sredstvima,
- b) upoznaje radnike sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove osposobljavanja radnika za pružanje prve pomoći,
- c) učestvuje u izradi akta o procjeni rizika na mjestu rada kod poslodavca,
- d) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene sposobnosti koje moraju da ispunjavaju radnici za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu sa povećanim rizikom ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad,
- e) vrši prethodne i periodične ljekarske preglede radnika na radnim mjestima sa povećanim rizikom i izdaje izveštaje o ljekarskim pregledima u skladu sa propisima o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu,
- f) učestvuje u organizovanju prve pomoći, spašavanju i evakuaciji u slučaju povređivanja radnika ili havarija,
- g) daje savjete poslodavcu pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema zdravstvenoj sposobnosti radnika,
- i) sarađuje sa radnikom za zaštitu na radu.

Član 45.

(Obaveza obavješćavanja ovlaštene zdravstvene ustanove)

Poslodavac, radnik za zaštitu na radu, povjerenik za zaštitu na radu, sindikat i drugi radnici dužni su obavijestiti ovlaštenu ustanovu iz člana 55. Zakona o zaštiti na radu (Sl. novine FBiH br. 79/20), o svim faktorima na radnom mjestu i u radnoj okolini za koje znaju ili pretpostavljaju da se mogu nepovoljno odraziti na zdravlje radnika.

Član 46.

(Poslovi sa povećanim rizikom)

Na osnovu **Akta o procjeni rizika (broj radnog naloga: P4510/23) izrađenog** od strane ovlaštene organizacije Proving d.o.o. Sarajevo od dana 23.10.2023.godine utvrđeno je da u JU „Srednja poslovno-komercijalna i trgovačka škola“ Sarajevo – Armaganuša 29, Sarajevo trenutno nema radnih mjesta sa povećanim rizikom.

DIO ŠESTI – EVIDENCIJE, IZVJEŠTAVANJE I OBAVJEŠTAVANJE O NESREĆAMA I POVREDAMA NA RADU I PROFESIONALNIM OBOLJENJIMA

Član 47.

(Obaveza vođenja evidencija kod poslodavca)

- (1) Poslodavac je dužan da vodi propisanu evidenciju o:
- a) radnicima na radnim mjestima sa povećanim rizikom (nema radnih mjesta sa povećanim rizikom),
 - b) radnim mjestima sa povećanim rizikom (nema radnih mjesta sa povećanim rizikom),
 - c) opasnim materijama koje se koriste pri radu (nema opasnih materija koje se koriste pri radu),
 - d) provjeri znanja radnika iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu,

- e) izvršenim pregledima i ispitivanjima radne sredine i sredstava za rad,
 - f) povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, smrtnim slučajevima i njihovim uzrocima,
 - g) ljekarskim pregledima radnika.
- (2) Poslodavac je dužan dostaviti nadležnoj inspekciji rada godišnji izvještaj o slučajevima iz stava (1) tačka f) ovog člana.
- (3) Evidencije vodi direktor ili odgovorna osoba za sigurnost i zaštitu zdravlja na radu.

Član 48.

(Način popunjavanja izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju)

- (1) Izvještaj o povredi na radu i profesionalnom oboljenju popunjava se u pet primjeraka.
- (2) Izvještaj popunjava poslodavac na način da odmah, a najkasnije u roku od tri dana od saznanja da je došlo do povrede na radu ili da je zdravstvena ustanova utvrdila postojanje profesionalnog oboljenja, u odgovarajući obrazac (koji je propisan Pravilnikom o sadržaju i načinu podnošenja prijave povrede na radu i profesionalnog oboljenja (Sl. Novine FBiH 09/23)) upisuje sve podatke propisane pravilnikom.
- (3) Nakon što poslodavac upiše sve podatke propisane ovim pravilnikom, dužan je bez odlaganja svih pet primjeraka izvještaja dostaviti zdravstvenoj ustanovi u kojoj izabrani doktor medicine vodi privremenu spriječenost za rad oboljelog/povrijeđenog radnika radi unošenja u sadržaj izvještaja nalaza i mišljenja ljekara, odnosno zdravstvene ustanove u kojoj je povrijeđeni pregledan, odnosno gdje se povrijeđeni liječi.
- (4) Doktor u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je povrijeđeni pregleda, odnosno gdje se povrijeđeni liječi i zdravstvena ustanova koja je utvrdila profesionalno oboljenje upisuje u izvještaj nalaz i mišljenje u roku od dva dana od dana njegovog prijema i popunjeni izvještaj bez odlaganja dostavlja poslodavcu.
- (5) Po zapirimanju izvještaja popunjenog na način propisan u stavu (4) ovog člana, poslodavac je dužan da izvještaj dostavi nadležnoj inspekciji rada, odnosno zaštite na radu o pitanju povrede na radu u slučajevima teške povrede na radu, kolektivne povrede i smrtnih slučajeva.

Član 49.

(Dostavljanje izvještaja o povredi na radu i profesionalnom oboljenju)

- (1) Izvještaj o povredi na radu koja se dogodi i profesionalnom oboljenju koje nastane na radnom mjestu, poslodavac je dužan dostaviti radniku koji je pretrpio povredu, odnosno kod kojeg je nastalo oboljenje, nadležnom zavodu zdravstvenog osiguranja kod kojeg je radnik zdravstveno osiguran, ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja usluge specifične zdravstvene zaštite/medicine rada kod poslodavca, kao i nadležnoj inspekciji rada, u roku od sedam dana od dana pretrpljene povrede odnosno nastanka oboljenja.
- (2) Izvještaj iz stava (1) ovog člana podnosi se na obrascu čiji sadržaj i način podnošenja propisuje federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravstva.

Član 50.

(Obaveza obavješćavanja inspekcije rada)

- (1) O svakom smrtnom slučaju, težoj povredi na radu, profesionalnom oboljenju i svakoj pojavi koja bi mogla ugroziti život ili zdravlje radnika na radu poslodavac je obavezan odmah obavijestiti nadležnu inspekciju rada.
- (2) Za svaku povredu na radu poslodavac je dužan na uviđaj pozvati radnika za zaštitu na radu, neposrednog rukovodioca povrijeđenog radnika i povjerenika za zaštitu na radu.

DIO SEDMI – POSEBNA SIGURNOST I ZAŠTITA ZDRAVLJA NA RADU

Član 51.

(Zaštita grupa posebno osjetljivih na rizike)

- (1) Poslodavac je dužan organizovati radno mjesto tako da vodi računa o prisustvu grupa osjetljivih na određene rizike.
- (2) Grupe posebno osjetljive na rizike, kao što su trudnice, porodilje ili dojilje, maloljetnici, lica sa invaliditetom, kao i radnici sa promijenjenom radnom sposobnošću u smislu propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju, moraju se zaštititi od opasnosti koje posebno njih pogađaju, u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, kolektivnim ugovorom i općim aktom poslodavca.

Član 52.

(Zabrana rada grupa posebno osjetljivih na rizike na određenim poslovima)

- (1) Zabranjen je rad trudnicama, porodiljama i dojiljama na poslovima na kojima postoji rizik od izloženosti opasnim materijama, hemijskim, fizičkim i biološkim agensima, štetnim zračenjima i mikroklimatskim uticajima, odnosno na poslovima sa teškim uslovima rada, kao i posebno teškim i opasnim poslovima gdje postoji rizik po njihovo fizičko i mentalno zdravlje.
- (2) Zabranjen je rad maloljetnicima na poslovima koji mogu ugroziti njihovo zdravlje i razvoj.
- (3) Radnik sa promijenjenom radnom sposobnošću ne smije obavljati poslove na kojima postoji opasnost smanjenja preostale radne sposobnosti.

DIO OSMI – INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 53.

(Organi nadležni za vršenje inspekcijskog nadzora)

- (1) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, propisa donesenih na osnovu zakona, tehničkih propisa i standarda koji se odnose na sigurnost i zaštitu zdravlja na radu i općih akata iz oblasti sigurnosti i zaštite zdravlja na radu vrši kantonalna uprava za inspekcijske poslove (u daljnjem tekstu: kantonalna uprava), osim nadzora koji je ovim zakonom stavljen u nadležnost Federalne uprave za inspekcijske poslove (u daljnjem tekstu: Federalna uprava)
- (2) Poslove inspekcijskog nadzora iz stava (1) ovog člana vrši inspektor zaštite na radu, odnosno inspektor rada (u daljnjem tekstu: inspektor).

DIO DEVETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 54.

(Stupanje na snagu i primjena Pravilnika o zaštiti na radu)

- (1) Planovi i programi mjera zaštite na radu, odluke, uputstva, naredbe i drugi prateći akti kojima se regulišu i preciziraju poslovi, prava i obaveze u vezi provođenja mjera zaštite na radu, u skladu sa ovim internim aktom društvo je dužno donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog internog akta.
- (2) Ovaj interni akt stupa na snagu i primjenjuje se danom donošenja. Stupanjem na snagu ovog Internog akta prestaje da važi prethodni Pravilnik o zaštiti na radu..

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA
ŠKOLSKOG ODBORA

Mahmutović Seid, prof.

PRILOZI

Prilog 1- Obrazac broj- Izvještaj o povredi na rad

Obrazac broj 1 – Izvještaj o povredi na radu

Redni broj	Pitanje	Odgovor - popunjava podnosilac izvještaja
I OPĆI PODACI O POSLODAVCU		
1.	Naziv poslodavca – za poslodavca pravno lice	
	Ime i prezime – za poslodavca fizičko lice	
2.	Šifra obaveznika	
3.	Vrsta, grana i šifra djelatnosti poslodavca	
4.	Adresa poslodavca: ulica i broj, mjesto, općina, kanton	
II PODACI O RADNIKU ZA ZAŠTITU NA RADU KOD POSLODAVCA		
5.	Ime i prezime	
6.	Stručni ispit (broj i datum uvjerenja o položenom stručnom ispitu za obavljanje poslova radnika za zaštitu na radu)	
III PODACI O RADNIKU KOJI JE PRETRPIO POVREDU NA RADU – POVRIJEĐENI, O POVREDI NA RADU I MJERAMA ZAŠTITE I ZDRAVLJA NA RADU KOJE SU PRIMJENJIVANE NA RADNOM MJESTU NA KOJEM JE POVRIJEĐENI RADIO		
7.	Ime (ime oca) prezime	
8.	Jedinstveni matični broj	
9.	Pol (muški, ženski)	
10.	Rođen/a (dan, mjesec i godina)	
11.	Prebivalište (ulica i broj, mjesto, općina i kanton)	
12.	Mjesto rada (naziv mjesta, općina i kanton)	
13.	Zanimanje radnika	